

GEZONDE KLAUWEN

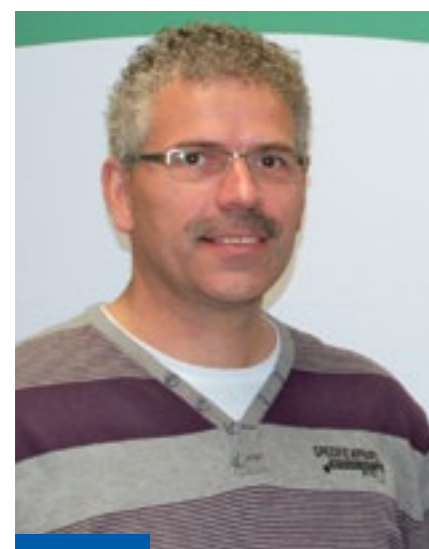
Op veel melkveebedrijven kan nog winst worden behaald met een betere klauwgezondheid van de melkkoeien.

En dat is goed voor de koe zelf en voor de melkveehouder.

Het veevoederbedrijf Agrifirm pakt de klauwgezondheid samen met AB Limburg en

CRV Delta op. Ze gaan voor een verbetering van de koe-klauwen bij hun veehouders.

Wat kost een slechte klauwgezondheid eigenlijk en wat leveren gezonde klauwen op?

Henk Dings

'Diverse voedingscomponenten verbeteren de klauwgezondheid.'

Foto: Frank de Vries

De klauwverzorgers van AB Limburg komen gemiddeld twee à drie keer per jaar de koe-klauwen bekappen bij hun klanten. Het bekappen kan het best rond 100 dagen in lactatie en voor het droogzetten gebeuren. Dat betekent dat de pedicure iedere vier tot zes weken op het melkveebedrijf een groepje koeien onder het mes neemt. Naast het bekappen van de klauwen gaan de koe-pedicures ertoe over om dat wat ze zien aan de klauwen vast te leggen. Ze registreren het in een scoresysteem, een soort rapportcijfer voor de klauw in de zogenoemde Digiklauw. Ook zichtbare klauwaandoeningen worden vastgelegd. Een score van honderd is het maximum en komt eigenlijk nooit voor. CRV gebruikt de waarden uit Digiklauw in haar fokkerij-beleid. De verzamelde gegevens kunnen worden ingezet om fokwaarden te bepalen voor de belangrijkste klauwaandoeningen. Toekomstige stieren kun je zodoende gaan selecteren op minder overerfbare klauwproblemen. Uit onderzoek (zie figuur 1) blijkt dat de perceptie van kreupelheid door de veehouder op een veel lager niveau ligt dan de werkelijkheid. Wanneer de klauwgezondheid lager dan 80 scoort, komen de voerforlichters van

Fons van Katwijk

'Begin 2011 zijn we een project gestart dat helemaal gericht is op gezonde klauwen.'

Foto: Frank de Vries

Agrifirm om de hoek kijken. Samen met de melkveehouder gaan ze aan de keukentafel de klauwgezondheid bespreken. Centrale vraag daarbij is dan: wat kan de voeding bijdragen aan gezonde klauwen.

Speciale voeding

Agrifirm-medewerkers Henk Dings, specialist rundveehouderij, en Fons van Katwijk, verkoopleider rundveehouderij regio zuidoost, weten dat klauwgezondheid sterk is gerelateerd aan de voeding van de koe. In het eigen Innovation Centre van de voeder-gigant zijn voeders en rekenmodules ontwikkeld die een beter bedrijfsresultaat geven bij klauwproblemen, zo vertelt Dings. Van Katwijk: "Wij zijn al in 2005 gestart met de gezondheidsindex om problemen met uiergezondheid, vruchtbaarheid en klauwgezondheid die een relatie hebben met voeding te verminderen. Op verzoek van AB Limburg zijn we begin 2011 een project gestart dat helemaal gericht is op gezonde klauwen." Klauwgezondheid heeft momenteel politieke aandacht vanwege het welzijnsaspect. Zieke klauwen veroorzaken immers kreupel koeien die pijn lijden.

Dings legt uit dat diverse voedercomponenten de klauwgezondheid verbeteren zoals biotine, koper, zink, mangaan en voldoende structuur in het voer. Broei en schimmels in het ruwvoer verslechteren juist de klauwgezondheid. Een overmaat aan pensenergie en onvoldoende structuur verhogen de productie van melkzuur in de koe. Dat zorgt op zijn beurt voor een lagere pH in de pens. Afstervende gram-negatieve bacteriën maken zo toxinen vrij. Die doen het histamine verhogen en dat zorgt ervoor dat de bloedvaatjes in de klauwen samenknijpen. Verzwakt hoorn is het gevolg.

Na drie regionale bijeenkomsten in Limburg begin dit jaar, melden zich steeds meer melkveehouders voor het klauwproject Grip op Klauwen. De teller staat landelijk momenteel op duizend deelnemers, weet Jolanda van Hoorne van fokkerij-groepering CRV. Hoewel de voedingscomponent van groot belang is, spelen milieu en management

LEVEREN VEEL OP

ook een grote rol in de klauwgezondheid. Schone roosters en een schoon ligbed zijn zeer bevorderlijk voor goede klauwen. Het vermindert het aantal gevallen van stinkpoten en zoolzweren. Infectieuze klauwaandoeningen zoals de ziekte van Mortellaro, stinkpoot en tussenklauwontsteking worden namelijk veroorzaakt door bacteriën die in de mest voorkomen. En een slecht kavelpad voor de koeien maakt de klauwen juist kwetsbaarder.

Economie en welzijn

Het verbeteren van de klauwgezondheid is een kwestie van een lange weg. Goed klauwbekappen is daarbij van wezenlijk belang, weet Esther Timmermans, accountmanager bij AB Limburg. Timmermans: "Onze klauwbekappers zijn uitgerust met de Digiklauw. Ze zijn erin getraind om de scores van de klauwen in te vullen." AB Limburg werkt voor een tarief van 39,50 euro per uur met een bekapbox erbij. Hoeveel dieren in een uur geholpen worden, kan Timmermans niet zeggen: "Dat hangt af van de klauwen die onder handen worden genomen." Een samenwerking met de dierenartsen en veevoederforlichter is essentieel in haar ogen. En daarnaast, om het plaatje compleet te maken, is natuurlijk een veehouder nodig die sterk is gemotiveerd om de klauwgezondheid op zijn bedrijf te verbeteren.

De Wageningse universiteit becijfert de

Klauwbekappen

Goed klauwbekappen is van wezenlijk belang voor het verbeteren van de klauwgezondheid.

Foto: Twan Wiemans

schade door ongezonde klauwen op zo'n 25 euro per koe per jaar. Van Hoorne (CRV) is een grote promotor van Digiklauw. Van Hoorne: "De Agrarische Bedrijfsverzorging en CRV hebben samen Digiklauw ontwikkeld. Alle klauwverzorgers van de Bedrijfsverzorging leggen de

gezondheidsgegevens van elke behandelde koe vast via hun pda en zenden die digitaal naar de centrale database van CRV. Aangesloten veehouders kunnen via VeeManager direct de resultaten van de klauwbekapper terugzien." <

Klauwproblemen kosten veel geld

Bron: Wageningen UR

Kosten van een serieuze klauwaandoening:

- Productiedaling (bij melkvee) € 29,00
- Gewichtsschommelingen € 1,00
- Extra dierenartskosten € 10,00
- Verlengde TKT € 13,00
- Extra arbeid veehouder € 14,00
- Vervroegde afvoer € 37,00

• **Totaal € 104,00**

Perceptie van kreupelheid

Schatting melkveehouder wijkt af van de realiteit

Bron: Onderzoeker Whay e.a.

